

РЕШЕНИЕ

№ 37514

гр. София, 13.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в
публично заседание на 21.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Розалия Радева и при участието на прокурора Александър Павлов, като разгледа дело номер **3827** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.204, ал.4 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр.с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, предявена от С. Х. М. срещу Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/, с която се иска присъждане на обезщетения за вреди - 3000 лв. за претърпени неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразни фактически действия и бездействия преди задържането му със заповед рег. № 227зз-1347 от 30.8.2023 г., отменена с влязло в сила решение на СРС, постановено по НАХД № 13225/2023 г. ведно със законната лихва от датата на отмяна на заповедта - 29.11.2024 г. до окончателното плащане на главницата.

Ищецът твърди, че вследствие от незаконното задържане, както и фактическите деяния преди това е претърпял неимуществени вреди, подробно описани в исковата молба. Вреди, които продължава да търпи и до предявяване на исковата молба.

Ответникът – Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/ оспорва предявения иск като неоснователен, недоказан и прави възражение относно размера. Твърди, че не е налице един елемент от фактическия състав на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – причинна връзка между незаконосъобразния акт и вредите. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се ангажира отговорността на държавата по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Според ответника останалите два елемента – наличието на претърпени вреди и причинно

следствена връзка, не са налице. В случая не се установяват и незаконосъобразни действия/бездействия по задържането на ищеца. Оспорва фактическите твърдения по исковата молба. При условията на евентуалност моли съда да намали предявения размер на обезщетението. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СГП счита, че искът е основателен; налице са предпоставките на чл.1, ал. 1 ЗОДОВ.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното.

По отношение на ищеца С. Х. М. се установява, че е била издадена заповед рег. № 2273з-1347 от 30.8.2023 г., издадена от полицейски орган – служител прие 03 РУ – СДВР, с правно основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР.

С решение на СРС, постановено по НАХД № 13225/2023 г., влязло в сила на 29.11.2024 г., заповедта е била отменена като незаконосъобразна.

По са разпитани свидетелите М. С. М. и М. Д. П.. От показанията им се установява следното.

Свидетелката М., майка на ищеца сочи, че за инцидента преди около 2 години, месец август той бил спрял от органите на МВР - обадил се и й казал, че искат да го задържат и да му отнемат книжката и личния автомобил. Баща му отишъл веднага.

С. е на метадон, на минимална доза, отишъл е и лекуващия лекар на самото задържане, най-вероятно им е казал на задържащите, че е на метадон, казал е, че с тази доза може да кара, той има документ от комисия на Транспортна болница, че може да използва лекарството. След задържането и оттогава не се чувства добре, държан е 24 часа в МВР, бил е с белезници.

Той работи, от десет години, разкарва (с колата) хляб във фурна, оттогава той с баща си трябва да кара, да плаща на приятели от надницата, за да не си загуби работата.

Емоционално и финансово не се чувства добре, вкъщи –на негова страна са, но приятелите се отдръпват, когато за година и половина му се отнема книжката за наркотици, мислят, че е наркоман, а той се лекува и понастоящем продължава. По метадоновата програма си имат квалифицирана лекарска помощ - психолог, психиатър.

Когато излязъл от ареста бил с главоболие, безсъние, и до ден днешен е притеснен, той е емоционален от това, което му се случило. Искал да си оправи зъбите, но не успял, защото трябвало да плаща на приятели, на човек, който да кара.

От показанията на втората свидетелка - М. Д. П., с която са приятели със свидетеля от 10-15 години се установява, че за инцидента разбрала през м. август, когато се прибирала от работа, той трябвало да я вземе, обадил се, казал че е задържан до МОЛ С.. Отишла и две патрулни коли били до неговата кола, той бил седнал до шофьорското място, наобиколен, опитвал се да даде тест, полицаите се държали агресивно със свидетелката, вербално, дошъл д-р А., от неговата програма, имало една дама от въпросните полицаи – крецияла, казвала да се махнат, да се отдръпнат, не искали да ги изслушат, били свидетелката, баща на ищеца и доктора от неговата програма.

След 10-15 мин дал слюнчен тест, сложили му белезници, като най-големият престъпник. Впоследствие е бил разхождан до МВР болница и до Военна Болница.

След задържането бил притеснен от задържането, не искал да се среща с хора, чудил се с какво е сгрешил, бил е депресиран, не можел да спи, приятелите му страняли от него, мислели, че е наркоман, притеснявал се и от шефа му.

Работи от 7-10 години в хлебопекарна, близо до района, където са го задържали, шефът му не знаел, че е на лечение. Ищецът казал на шефа си, наложило се да търси варианти кой да кара, делеял си надницата, всички от обкръжението го возели, не си оправил зъбите, нямал пари.

Той все още се лекува, притеснен е, не е социално изявен, постоянно излизали на разходки, счита че е от задържането, защо му се променил живота, работата, всичко. Била е свидетел на полицейско насилие – само вербално.

Съдът, като взе предвид така установеното, както и становищата на страните, намира следното:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се

отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен -член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материално-правна легитимация.

Безспорно по делото се установява първата от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на иска, а именно – постановен административен акт, впоследствие отменен като незаконосъобразен, с влязло в сила съдебно решение.

Въз основа на събраните по делото доказателства следва да се направи извод, че именно вследствие на процесния незаконосъобразен акт ищецът е претърпял неимуществени вреди, т.е. установяват се другите две предпоставки за основателността на иска, а именно – причинна връзка и вреди. Ето защо следва да се приеме, че искът е основателен. Установява се наличието на предпоставките на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за основателността на разглеждания иск.

В процесния случай следва да се направи извод, въз основа на събраните доказателства, че въз основа на отменената заповед са претърпени от болки и страдания. Така установеното от свидетелските показания. Такива болки и страдания са търпени както по време на фактическите действия по задържане, така и след постановяване на отменената заповед.

Тези болки и страдания са търпени именно в резултат на незаконното задържане.

Ето защо съдът намира, че са налице предпоставките за основателността на иска, поради което следва да се присъди обезщетение за причинените неимуществени вреди.

По отношение на неговия размер.

На основание чл. 52 ЗЗД следва да се определят по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на [чл. 52 ЗЗД](#) не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Такива обстоятелства, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по искове с пр. осн. [чл. 1, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ](#), са: личността на увредения, данните за предишни правонарушения, начина му на живот и обичайната среда, отражението върху личния, обществен и професионалния живот, разгласа и публичност, стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно, каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването както и всички обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания, преценявани с оглед конкретиката на случая. Във всички случаи на приложение на [чл. 52 ЗЗД](#), база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането.

В случая, от една страна следва да се има предвид това, че ищецът е търпял болки и страдания – както по време на задържането, така и след неговото освобождаване, като в началото те са били по-интензивни – когато е бил задържан е имало вербална агресия, бил е с белезници, воден е за изследвания, въпреки че е представил доказателства за метадоново лечение и въпреки присъствието на лекуващия го лекар.

Впоследствие болките са били с по-малка интензивност, като считано от освобождаването е обичайно да отшумяват; не са представени доказателства, които да опровергават това.

Установява се, че незаконното задържане се е отразило на личния живот на ищеца; на социалното общуване, както и на професионалния му живот.

Ето защо и като се има предвид датата, на която той е задържан – 30.08.2023 г., съдът намира, че справедливото обезщетение следва да се определи в размер на по 3000 лв.

По разноските. Ищецът се установява, че е направил разноски в размер на 10 лв., които следва да му се присъдят.

Ищецът е бил защитаван, видно то сключения от него договор за правна помощ, на основание чл. 38 Закона за адвокатурата. Предвид основателността на исквете, както и предвид фактическата и правна сложност на делото, то следва да се присъдят разноски в полза на адв. М. П. Г., възнаграждение в размер на 1000 лв., както и 10 лв. разноски.

Въз основа на тези мотиви съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на С. Х. М., ЕГН [ЕГН] сумата от 3000 лв. обезщетение за причинените му неимуществени вреди – болки и страдания от издадена заповед за задържане - № 227зз-1347 от 30.8.2023 г., отменена с влязло в сила решение на СРС, постановено по НАХД № 13225/2023 г. ведно със законната лихва от датата на влизане в сила на решението за отмяна на заповедта - 29.11.2024 г. до окончателното плащане на главницата, както и 10 лв. разноски.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на адв. М. П. Г., ЕГН [ЕГН] сумата от 1000 лв. разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от уведомяването за изготвянето му.